

* Соціальна робота в Нідерландах

Підготували : Терещенко Н.

Єрмоленко В.

У країнах із соціально орієнтованою економікою велика увага приділяється політиці соціального захисту населення, головними елементами якої є соціальне страхування та соціальна допомога. Соціального страхування, як трактують його економісти - це розроблена та впроваджена державна система підтримки непрацездатних людей і людей похилого віку за рахунок державного фонду страхування і приватних чи колективних страхових фондів. Іншими словами, соціальне страхування являє собою систему відносин, що склалися, спосіб перерозподілу національного доходу, при якому особи, які не беруть участь у суспільній праці, отримують засоби для існування зі спеціальних фондів. Джерелами формування фондів соціального страхування є державні дотації, а також страхові внески, які сплачують працюючі громадяни та роботодавці.

A map of Europe with several countries highlighted in yellow. The highlighted countries include Iceland, Norway, Sweden, Finland, Denmark, Germany, France, Ireland, the United Kingdom, and Italy. The rest of the European continent and surrounding regions are colored in dark blue. The map shows the outlines of the countries and the surrounding seas.

На сьогоднішній день в Голландії соціальне страхування може виражатися у вигляді державних пенсій та державної допомоги. з п'яти наявних: Загальне соціальне страхування, Соціальне страхування зайнятого населення, соціальна допомога та ін.

У Голландії існує нормативна база:

- Загальний Закон про забезпечення по старості (AOW). Цей закон дає право на отримання пенсії по старості після досягнення 65 років. Його діяльність не є довільною, а регламентується Постановою Уряду Голландії від 12.02.01 р. N 101;

- Загальний Закон про забезпечення найближчих родичів (ANW). Цей закон регулює право найближчих родичів на отримання допомоги у разі смерті чоловіка або партнера;

- Загальний Закон про допомогу на дітей (AKW). Цей закон визначає правила фінансової допомоги на утримання дітей для батьків або осіб, які забезпечують догляд та утримання дітей до 18 років;

- Загальний Закон про особливі витрати при хворобі забезпечує страхування від особливо великих витрат на медичне обслуговування, які не покриваються через обов'язкове чи приватне медичне страхування.

Соціальне страхування в Нідерландах

Людина, яка живе в Нідерландах, завжди включається в систему соціального забезпечення. Ті, хто живуть за кордоном, але працюють в Нідерландах і платять тут податки з зарплати, теж мають соціальне забезпечення. При виїзді за кордон це соціальне страхування можна на добровільній основі зберегти, продовжуючи оплату відповідних внесків. З 2001 року такий вид страхування обмежений періодом в 10 років. Виконання нижчеописаних видів соціального страхування покладено на Банк соціального страхування.

- Загальний закон про забезпечення по старості (AOW) надає право на отримання пенсії по старості після досягнення віку в 65 років. Повна пенсія по старості виплачується в разі 50 років проживання в Нідерландах від 15-річного до 65-річного віку. За кожний рік без страхівки згідно AOW пенсія скорочується на 2%. Крім цього, близько 80% громадян, які мають право на пенсію AOW, отримують також додаткову пенсію, яку вони сплатили самі на добровільній основі.

- Загальний закон про забезпечення найближчих родичів (ANW) регулює право на надання допомоги найближчим родичам померлого, в тому числі сиротам. Померлий чоловік, партнер (співмешканець) або батько повинен на день смерті бути застрахований відповідно до Закону ANW. Право на цю допомогу має найближчий родич, який народився до 1 січня 1950 року, або ж є непрацездатним, принаймні, на 45%, або незаміжня дочка (неодружений син) молодше 18 років.

- Загальний Закон про допомогу на дітей (AKW) визначає правила фінансової допомоги на утримання дітей для осіб, які забезпечують догляд та утримання дітей до 18 років. Загальний Закон про особливі витратах при хворобі забезпечує страхування від особливо великих витрат на медичне обслуговування, які не покриваються через обов'язкове чи приватне медичне страхування.

Наймані працівники, котрі працюють у тій чи іншій посаді, застраховані в обов'язковому порядку у відповідності з наступними законами: Закон про медичне забезпечення (ZW), Закон про виплату допомоги з трудової непрацездатності (WAO), Закон про виплату допомоги з безробіття (WW) і Закон про обов'язкове медичне страхування (ZFW). З 1 березня 1996 року роботодавець, на підставі Цивільного кодексу, платить своєму хворому найманому працівникові протягом першого року хвороби 70% від зарплати (або більше, якщо це передбачено колективним трудовим договором, але, у всякому разі, не менше встановленої мінімальної заробітної плати для даного працівника). Два перших дні хвороби можуть не оплачуватися. Це повинно бути письмово зафіксовано в трудовому контракті, в регламенті даного підприємства або ж у колективному трудовому договорі.

Допомога по лікарняним листком може також виплачуватися при хворобі, що виникла внаслідок вагітності, пологів або донорської ампутації органів, а також при захворюванні в перші п'ять років після прийому на роботу найманого працівника, який є інвалідом. У зв'язку з пологами наймана працівниця має право на отримання грошей за лікарняним листком у розмірі свого денного заробітку (100%) протягом щонайменше шістнадцяти тижнів. нідерланди страхування соціальний захист

Закон про медичне страхування (ZW) являє собою "страхувальну сітку" для працівників, у яких (уже) немає роботодавця. Мова йде при цьому, зокрема, про працівників, які втратили роботу в перший рік їх хвороби, та про працівників, які знаходять роботу через посередницькі бюро. Обов'язок роботодавців продовжувати платити зарплату дійсний тільки щодо тих, що знаходиться у них на службі. Тому закон ZW діє в якості "страхувальної сітки" також і для тих, хто не має трудового контракту, але для кого трудові відносини розглядаються як службові відносини. Мова йде при цьому, наприклад, про осіб, що працюють на дому, і про стажерів.

Закон про виплату допомоги з безробіття (WW) забезпечує страхування найманих працівників молодше 65 років, які перебувають у службових відносинах з роботодавцем, від фінансових наслідків безробіття. Щоб мати право на отримання допомоги по безробіттю, працівник повинен за 39 тижнів, що передували втраті роботи, працювати щонайменше протягом 26 тижнів. Той, хто задовольняє тільки цій умові, отримує протягом півроку допомогу по безробіттю у розмірі 70% мінімальної зарплати. Щоб отримувати допомогу з безробіття, співвіднесені з реальною зарплатою, працівник повинен протягом, щонайменше, чотирьох з п'яти календарних років, що передують року, коли втрачена робота, отримувати зарплату протягом 52 або більшого числа тижнів. Тривалість виплати допомоги по безробіттю, співвіднесеної із зарплатою, залежить від трудового стажу і може складати від, мінімум, півроку до, максимум, п'яти років. Ті, хто після закінчення терміну виплати співвіднесеного із зарплатою допомоги по безробіттю, як і раніше не мають роботи, мають право на отримання допомоги по безробіттю протягом ще двох років. Це допомога становить 70% мінімальної зарплати. Ті, чий вік у момент втрати роботи досяг 57,5 років або вище, мають право на отримання допомоги ще протягом максимум 3,5 років. Допомога виплачується не довше, ніж до 65 років.

Закон про обов'язкове медичне страхування (про лікарняні касах) (ZFW) надає право на лікування в лікарні, на отримання медичної та, в обмеженій кількості, зуболікарської допомоги. На підставі цього закону є також право на отримання допоміжних пристосувань, ліків та перев'язувальних засобів, а також на реабілітаційне лікування. Більшість осіб, які отримують допомогу, і наймані працівники, які можуть отримувати допомогу відповідно до Закону ZW, застраховані також і відповідно до Закону ZFW. Здійснення цього закону покладено на лікарняні каси.

Закон про виплату допомоги по непрацездатності (WAO) регулює страхування які перебувають на службі найманих працівників до 65 років від фінансових наслідків тривалої непрацездатності. Щоб мати право на отримання допомоги по непрацездатності, особа, що претендує на цю допомогу, після закінчення терміну в 52 тижні має бути визнаною непрацездатною щонайменше на 15% для виконуваної ним роботи. Допомога по непрацездатності надається на п'ять років. Не пізніше, ніж за три місяці до закінчення цього періоду, необхідно подати повторний запит на отримання допомоги. Розмір цієї допомоги залежить від ступеня непрацездатності та щоденного заробітку застрахованої особи, а також від віку на момент визнання непрацездатності. Існує сім ступенів непрацездатності в діапазоні від 15% до більше 80%. Кожній ступеня непрацездатності відповідає певний відсоток допомоги, що варіюється від 14% до 70%. Період виплати допомоги ділиться на дві фази: фаза виплати допомоги на компенсацію від втрати зарплати строком, максимум, у 6 років і фаза виплати допомоги. Загальна кількість осіб, що мають, у відповідності з різними постановами, право на отримання допомоги по непрацездатності, становить майже один мільйон чоловік. Більшість з них (понад 800 тисяч) отримує допомогу згідно із Законом WAO. Тому більшість політичних партій прагнуть таким чином змінити Закон WAO, щоб більше число (частково) непрацездатних найманих працівників продовжувало працювати.

В даний час, швидше за все, неможливо розробити таку модель соціального страхування, яка могла б бути застосовна в майбутньому українському суспільстві. Судячи по всьому, сьогодні можна говорити тільки про модель соціального страхування перехідного періоду, чітко вказуючи межі її використання та можливості. Це не тимчасова модель, а модель, яка повинна відповідати саме даному відрізку часу і вирішувати свої специфічні завдання. При цьому ні закордонний, ні вітчизняний досвід не може бути використаний, принаймні в повній мірі, оскільки кожна країна завжди перебуває в унікальній ситуації і тому будує свою власну, більшою чи меншою мірою відмінну від інших країн, систему соціального страхування.

Ще зовсім недавно багато вчених стверджували, що саме роздержавлення системи соціального страхування і віддача її на відкуп ринковій стихії зроблять її більш сучасною. Але саме перехідний період вимагає, безумовно, більш активної участі держави у соціальному страхуванні, саме в перехідний період держава виступає найголовнішим страхувальником. Сьогодні це вже зрозуміло. І тільки те, що держава сьогодні зберегло великий вплив, у тому числі і фінансове, на систему соціального страхування в країні, допомогло системі в цілому більш-менш успішно вирішувати свої завдання.

Звичайно, при цьому не можна закривати очі й на ті великі витрати, які допускаються при державному регулюванні системи соціального страхування та на які цілком справедливо вказують багато вчені і публіцисти.

Соціальне страхування має специфічну особливість, яка визначається природою страхування, а саме: створення механізму відшкодування збитку при виникненні страхового випадку та забезпечення доходу, непоправного іншими способами. Але це не просте допомогу, як при соціальному забезпеченні. Відшкодування передбачається тільки при настанні страхового випадку та участь громадянина в системі соціального страхування

